

Formidlingsartikel 2

Kanonformationer og ikke-kanoniske positioneringer i dansksproget rock og pop efter årtusindeskiftet

Af Henrik Marstal, adjunkt ved Rytmisk Musikkonservatorium

Som led i mit forskningsprojekt på Rytmisk Musikkonservatorium, der har titlen *Hvordan dansk rock blev dansk*, har jeg gennem 2012 arbejdet på en engelsksproget artikel om kanonbegrebet i relation til dansk pop og rock, til optagelse i tidsskiftet *Danish Musicology Online* i foråret 2013.

En kanon er en række af særligt betydende værker eller albums, som en offentlighed og/eller oponentsdannere som eksempelvis musikkritikere gennem årene er blevet mere eller mindre enige om er retningsgivende og definerende for en given genre.

I dansk rock har sådanne kanondannelser altid været til stede, men en lang række forskellige forhold peger i retning af, at begrebet fik en øget betydning i 00'erne. Det kunne ses ved den måde hvorpå musikkritikerstanden generelt forholdt sig til fremkomsten af 'Den nye danske bølge' fra omkring 2003 med navne som Juncker, Marie Key Band, Nephew, Magtens Korridorer, Tue West og Peter Sommer. Disse navne havde det til fælles, at de sang på dansk (hvad nye navne med stor mediebevågenhed stort set ikke havde gjort siden anden halvdel af 1980'erne), og at de alle dukkede op på et tidspunkt, hvor en særlig danskhedsrelateret dagsorden var begyndt at gøre sig gældende i offentligheden.

I anmeldelser og artikler promoverede musikkritikken disse navne ved at give dem en stærk legitimering netop i forestillingen om en dansk kanon. De blev næsten alle relateret til ikoner som Sebastian, Eik Skaløe, Kim Larsen, Gasolin', Peter Belli, Kliche og C.V. Jørgensen snarere end blot promoveret i deres egen ret. En dansk kanon var altså på spil i perioden som en aktiv referenceramme eller som en særlig regulerende praksis. Samtidig oplevede musiklivet en række kanoniserende tendenser af danske bands og solister - hvoraf flere blev portrætteret i teaterkoncerter, mange fik genudgivet deres samlede produktion i overdådigt udstyrede cd-bokse, og ikke mindst Gasolin' blev i kraft af Anders Østergaards succesfulde dokumentarfilm om gruppen fra 2005 kanoniseret som *the founding fathers* i dansk rock.

Imidlertid er det tankevækkende, at selv samme musikkritikerstand reagerede

tøvende over for kanonbegrebets tilstedeværelse som sådan, hvilket blandt andet gjorde sig gældende i dens noget forbeholdne holdning til den Kulturkanon, der på initiativ af Kulturminister Brian Mikkelsen (K) blev offentliggjort i 2006. Denne forbeholdenhed bliver underbygget af en survey blandt musikkritikere om emnet, som jeg har udarbejdet i forbindelse med denne artikel. I artiklen bliver dette noget dobbeltbundne forhold til kanondannelser diskuteret og problematiseret.

Et andet interessant forhold er det, at Danmark - der kan defineres som en periferi i relation til det britisk-amerikanske populærmusikalske center - ofte følger de trends og strømninger, som gør sig gældende her. Men det har ikke været tilfældet for 00'ernes kanonanvendelse. I forskningen er der enighed om, at netop britisk-amerikansk musik i dette årti generelt oplevede en dekanonisering som følge af en øget fragmentering af musikscenerne samt en øget tilgængelighed i musikforbruget (via streaming). Men tidsånden med dens markante danskhedsdagsordener i perioden skabte altså et modsatrettet behov for at forstå ny dansk rock og pop i en større, kanonorienteret sammenhæng.

Kanonforestillinger har altså haft store konsekvenser for hvordan ny, dansksproget musik i 00'erne blev formidlet og promoveret, men uden at der har været en vilje til stede til åbent at anerkende, at det forholdt sig sådan.